



## **Maska i filtry różnych producentów. Czy to bezpieczne połączenie?**

Szczelność połączenia elementów oczyszczających z maską to podstawa i gwarancja bezpieczeństwa dróg oddechowych pracownika. I wydawałoby się jasne, że tylko kompletne rozwiązanie przygotowane przez jednego producenta może taką szczelność zapewnić. Jednak w ostatnim czasie na rynku ŚOI pojawiły się produkty pasujące do filtrów i części twarzowych 3M, ale wytwarzane przez innych producentów, z którymi 3M nie posiada żadnej umowy w tym zakresie. Brak przepływu myśli technicznej oznacza, że nie może być mowy o gwarancji skuteczności takiego połączenia. Czy warto zatem ryzykować zdrowiem pracowników?

### **Maska z filtrami: użytkowane razem, ale certyfikowane oddzielnie**

Skuteczność działania ŚOI oceniana jest przed wprowadzeniem do obrotu podczas oceny zgodności z normą obejmującą dany typ ŚOI przez jednostkę niezależną od producenta i od użytkownika. Zarówno części twarzowe jak i elementy oczyszczające są certyfikowane niezależnie, w ramach oddzielnego procesu oceny zgodności.

W przypadku ŚOI posiadających nieznormalizowane złącza, części twarzowe badane są z przyłączonymi elementami oczyszczającymi dostarczonymi przez producenta części twarzowej i tylko z nimi zapewniona jest szczelność złącza niestandardyzowanego (o czym producent informuje w instrukcji użytkowania).

Ponieważ środki ochrony dróg oddechowych należą do kategorii III, czyli zagrożeń życia i śmierci, podlegają nie tylko ocenie typu UE, ale także wewnętrznym kontrolom na produkcji, a co najważniejsze są **nadzorowane i losowo kontrolowane przez jednostkę nadzorującą**. Nakłada to na producenta obowiązek zapewnienia jednorodności procesu wytwarzania ŚOI oraz ich zgodność z typem opisanym w certyfikacie.

### **Używaj ochron tylko zgodnie z instrukcją**

Producent części twarzowej określa w instrukcji, z jakimi elementami oczyszczającymi można ją połączyć, aby zachować szczelność i bezpieczeństwo użytkownika. Najczęściej są to elementy tego samego producenta, a tylko w przypadku umowy między producentami również innego producenta, z którym producent części twarzowej posiada odpowiednie porozumienie. Najważniejsze jednak, aby każdy element kompleksowego rozwiązania ochrony indywidualnej był stosowany zgodnie ze wskazaniami zawartymi w załączonej do niego instrukcji. Tylko w takim przypadku producent gwarantuje skuteczność ochrony.

### **Brak umowy między producentami = brak gwarancji skuteczności**

Wymóg umowy pomiędzy producentami jest zapewnieniem przepływu informacji, co do parametrów technicznych i ich ewentualnych zmian. 3M może wprowadzać dowolne modyfikacje w konstrukcji poszczególnych elementów, które mają wpływ na skuteczność całego rozwiązania bez informowania

producentów takich zamienników. Dlatego **brak przepływu informacji jest ryzykowny z punktu widzenia użytkowników i może budzić obawy, że na rynku, a następnie w użytkowaniu znajdą się ŚOI, które będą stwarzały zagrożenie zdrowia i życia.** Jedynie producent kompletnego środka ochrony indywidualnej, np. półmasek i elementów oczyszczających z nieznormalizowanym złączem, gwarantuje poprawne funkcjonowanie oraz skuteczność ochrony takiego zestawu.

Jak komentuje Marcin Galemba, Dyrektor Działu Bezpieczeństwa Pracy 3M w Europie Środkowej: „Pragniemy zwrócić uwagę, iż firma 3M nie współpracuje z żadnym innym producentem masek, półmasek oraz elementów oczyszczających w celu opracowania zestawu do ochrony dróg oddechowych składającego się z komponentów pochodzących z 3M i od innego producenta.”

### **Co zawierają rekomendacje dla jednostek notyfikowanych?**

Również na forum europejskim były poruszane tematy związane z zasadami oceny zgodności wymiennych elementów składowych ŚOI, np. elementów oczyszczających do masek i półmasek wielokrotnego użycia. Jak wynika z zaleceń wydawanych przez ciało grupy roboczej przy PPE „Horizontal Recommendation For Use Sheets (RFUS) of the European Coordination of Notified Bodies in the Field of Personal Protective Equipment (PPE)”, odnoszących się do przepisów Rozporządzenia (UE) 2016/425 wnioskodawcą certyfikatu badań typu UE dla wymiennych elementów składowych może być wyłącznie podmiot będący producentem kompletnego środka ochrony indywidualnej, albo musi istnieć umowa między producentami, upoważniająca producenta wymiennego elementu składowego do złożenia takiego wniosku.

### **Ochrona pracownika zawsze najważniejsza**

ŚOI stosujemy nie tylko ze względu na wymogi prawne, ale przede wszystkim ze względu na zdrowie pracownika. Gwarancja skuteczności stosowanych ochron powinna zawsze być najważniejszym kryterium wyboru. **W przypadku kompletnego rozwiązania ochrony indywidualnej produkowanego przez tego samego producenta taką pewność daje nam sam producent. Pytanie, kto weźmie odpowiedzialność za zdrowie pracownika przy doborze ochrony układu oddechowego składającej się z elementów różnych producentów?**

Autor:

Dr inż. Grzegorz Gralewicz

Dział Bezpieczeństwa Pracy, 3M Poland

### **Literatura**

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/425 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie środków ochrony indywidualnej oraz uchylenia dyrektywy Rady 89/686/EWG. Dz. U. UE L 81/51 z 31.03.2016 r.
2. PPE Horizontal Recommendation for Use sheets (RfUs) - Regulation (EU) 2016/425 - status in January 2018
3. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Kodeks pracy, Dz.U. 2019 poz. 1040
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. 2003 Nr 169, poz. 1650) ze zm.